

INFICĒŠANĀS NELAIMES GADĪJUMI VESELĪBAS APRŪPĒ NODARBINĀTAJIEM: STATISTIKA UN PREVENTĪVIE PASĀKUMI UNIVERSITĀTES SLIMNĪCĀ

INFECTION-RELATED OCCUPATIONAL EXPOSURE ACCIDENTS: STATISTICS AND PREVENTIVE MEASURES IN UNIVERSITY HOSPITAL

PĒTNIECISKAIS DARBS

Autors: Liene Berga

RĪGA 2019.03.08

AKTUALITĀTE

Pasaules Veselības organizācija (PVO) vēsta, ka veselības aprūpes sektora darbinieki, salīdzinot ar citu profesiju pārstāvjiem, ir pakļauti lielākam inficēšanās riskam

HIPOTĒZES

Paaugstināts inficēšanās risks darba vietā ir medicīnas māsām intensīva darba apstākļos, no 2015. līdz 2018. gadam inficēšanās nelaimes gadījumu skaitam statistiski pieaugot.

MĒRĶIS

Noskaidrot nelaimes gadījumu darbā, kas saistīti ar inficēšanās risku cēloņus, preventīvos pasākumus un rīcības pasākumus pēc nelaimes gadījuma, kas saistīts ar inficēšanās risku no 2015. līdz 2018. gadam universitātes slimnīcā.

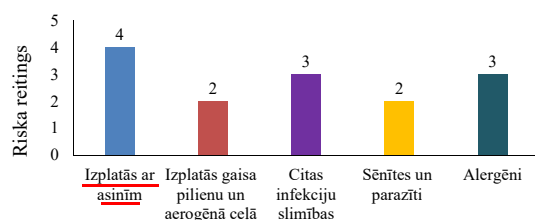

UZDEVUMI

1. Veikt darba vides risku novērtējumu bioloģiskajam riskam operāciju blokā, intensīvās terapijas un invazīvās radioloģijas nodaļā.
2. Veikt datu statistisko analīzi, lai noskaidrotu nelaimes gadījumu skaitu, to biežākos cēloņus un potenciāli inficēto veselības aprūpes darbinieku struktūru.
3. Izstrādāt preventīvos pasākumus veselības aprūpes nozarē strādājošajiem inficēšanās riska mazināšanai.

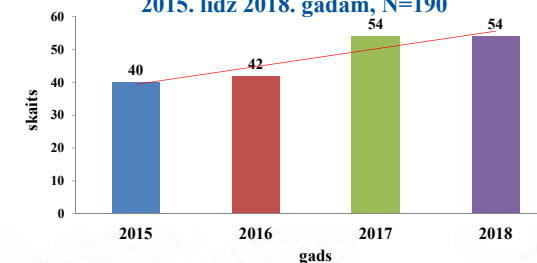
Bioloģiskā riska vērtējums pa riska reitingiem

Bioloģiskā riska veids

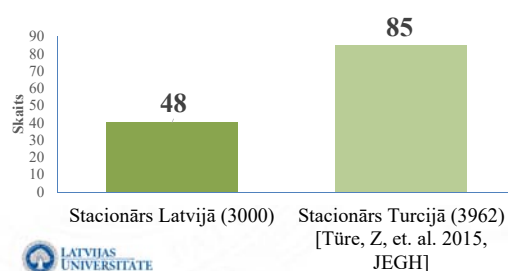

Nelaimes gadījumu skaits, veselības aprūpes darbiniekiem, kuri cietuši nelaimes gadījumos, kas saistīti ar inficēšanās risku stacionārā Latvijā no 2015. līdz 2018. gadam, N=190

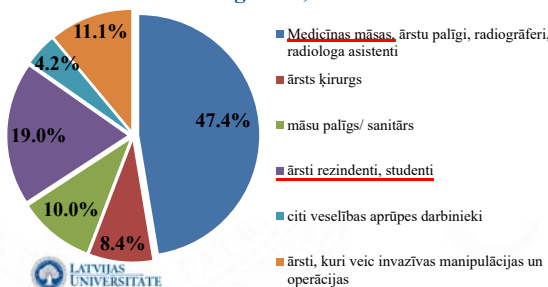

uz apm. 3000 veselības aprūpes darbinieku

Nelaimes gadījumu skaits, kas saistīti ar inficēšanās risku vidēji katru gadu

Amatu sadalījums veselības aprūpes darbiniekiem, kuri cietuši nelaimes gadījumos, kas saistīti ar inficēšanās risku stacionārā Latvijā no 2015. līdz 2018. gadam, N=190

Visbiežāk nelaimes gadījumos, kas saistīti ar inficēšanās risku cieš:

Sieviete 74%

Medicīnas māsa 35 gadi

Pikst. 12:20

AR PIEREDZI: LĪDZ 3 GADIEM

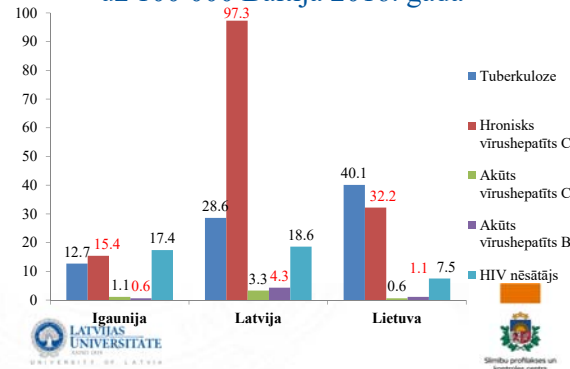
Visbīstamākie amati

Pētījumos dažādās pasaules valstīs noskaidrots, ka nelaimes gadījumos, kuros konstatēts inficēšanās risks visvairāk cieš **medicīnas māsas**, tomēr incidence ir augsta arī ārstiem **anesteziologiem**, medicīnas **studentiem** un **apkopējām** veselības aprūpes iestādēs.

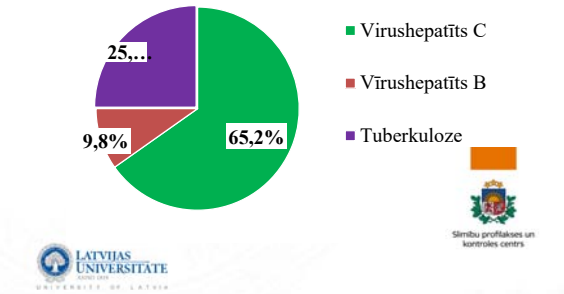
[M. Quan et al. 2015, AJIC; Continuing Education in Anaesthesia, 2011, N 2, vol 15; Türe, Z. et. al. 2015, JEGH]

Noteiktu infekciju slimību jaunie gadījumi uz 100 000 Baltijā 2016. gadā

Veselības aprūpes darbinieki, kuriem reģistrētas konkrētās infekciju slimības no 2012. līdz 2015. gadam, n=92

PREVENTĪVIE UN AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI (1)

Pamatoti ar zinātniskajiem pētījumiem, starptautiskajām vadlīnijām un labās prakses piemēriem tie:

- ietver organizatoriskos pasākumus – kvalitātes vadības sistēmas pilnveidi, pārbaudes lapu ieviešanu, rīcības plānu izstrādi, ziņošanas sistēmas pilnveidi, projektu par aprīkojuma pilnveidošanu un īstenošanu, regulāru ikdienas apmācību ieviešanu,
- specifiskos pasākumus infekciju novēršanai – neitrālās zonas ieviešanu, drošu instrumentu iegādi, ventilācijas pilnveidi, respiratoru nodrošināšanu un vakcinācijas veikšanu.

PREVENTĪVIE UN AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI (2)

Pielāgota neitrālā zona [98]

Asi instrumenti ar drošības rīkiem, pa kreisi atklāti, pa labi aizklāti [93]

Cimdi caurduršana ar dubultu cimdu indikatora metodi. (A) Pirms caurduršanas (balta krāsa), (B) pēc caurduršanas (zaļa krāsa) [104]

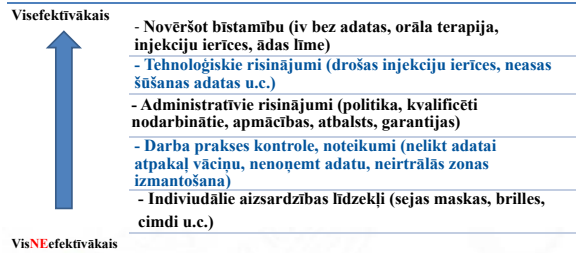

Kirurgiskās drošības kontrolsaraksts (surgical safety checklist)

Pirms anestēzijas veikšanas (pārbauda medicīnas māsa, anesteziologa vai ķirurgs)	Pirms sākt pirmā griezumus (pārbauda medicīnas māsa, anesteziologa vai ķirurgs)	Pirms pacienta tiek izvests no operāciju zāles (pārbauda medicīnas māsa, anesteziologa vai ķirurgs)
<p>Vai pacients ir apziņotājais savā identitātē, operācijas procedūra, tās indikācija un devis atļauja tās veikšanai?</p> <p>☐ Jā ☐ Nē</p> <p>Vai ķirurģiskā operācija vieta ir atzīmēta?</p> <p>☐ Jā ☐ Nē</p> <p>Vai anestēzijas ierīces un medikamentu pārbauda veikta?</p> <p>☐ Jā ☐ Nē</p> <p>Vai pasta skābekļa un gāsespātes pacientam un funkcionējoši?</p> <p>☐ Jā ☐ Nē</p> <p>Vai ir zināms, ka pacientam ir: Alerģija: ☐ Jā ☐ Nē Ķirurģiskās procedūras ēteris, vai anestēzijas līdzekļi? ☐ Jā ☐ Nē</p> <p>Ja, precīzais pēdējais spriegums un pulsācija: ☐ Jā ☐ Nē</p> <p>Risks smaga zuduma < 500 ml (17 ml/kg) zaudējumam: ☐ Jā ☐ Nē</p> <p>Ja, jābūt divi intravenozas katrus ar ceturksni pabeigti un papildus drošības: ☐ Jā ☐ Nē</p>	<p>Apziņotais, ka visi operācijas komandas dalībnieki apzinātajai ar sevi un savu lomu operācijā.</p> <p>Apziņotais pacienta identitāti, veicamo procedūru un vietu, kur tiks veikti griezumus.</p> <p>Vai pacientam profilaktiski iedotas antibiotikas pēdējo 60 minūšu laikā?</p> <p>☐ Jā ☐ Nē</p> <p>Paredzotais kritiskais notikums?</p> <p>Ķirurgs: ☐ Jā ☐ Nē</p> <p>Kādi ir kritiskie vai nestandarta soļi? ☐ Jā ☐ Nē</p> <p>Kādi ir daži būs operācija? ☐ Jā ☐ Nē</p> <p>Kādi ir paredzamais smags zudums?</p> <p>Anestēziologs: ☐ Jā ☐ Nē</p> <p>Vai pacients jebkādas specifiskas rīpes par pacienta veselības drošību?</p> <p>Medicīnas māsa: ☐ Jā ☐ Nē</p> <p>Vai sterilizācija tika apziņotāta? ☐ Jā ☐ Nē</p> <p>Ja, pacients problēmas ar apziņotāta? ☐ Jā ☐ Nē</p> <p>Vai apziņotāta arīti ir izņemti? ☐ Jā ☐ Nē</p>	<p>Medicīnas māsa veiktā apziņotāta:</p> <p>☐ Ķirurģiskās procedūras nosaukums.</p> <p>☐ Instrumentu, vāļņu un sūnānu skaits apziņotāta.</p> <p>☐ Pasaugus mašīnas, laist skāji atļauts, indikator pacienta vieta.</p> <p>☐ Vai apziņotāta ceturksni, kādas problēmas ir iekļautas.</p> <p>Ķirurgs, anesteziologs un medicīnas māsa:</p> <p>☐ Kādas ir galvenās rīpes par pacienta veselības un apziņotāta?</p>

INFICĒŠANĀS NELAIMES GADĪJUMU NOVĒRŠANAS PASĀKUMU HIERARHIJA

SECINĀJUMI

- Hipotēze ir apstiprinājusies – no 2015. līdz 2018. gadam slimnīcā Latvijā notikuši 190 nelaimes gadījumi, kas saistīti ar inficēšanās risku, kuriem visvairāk bija pakļautas **medicīnas māsas un ar gadiem slimnīcā nelaimes gadījumu skaits pieaug.**
- Analizējot darba vides riskus tika secināts, ka nozīmīgs risks ir saistīts ar **infekciju slimībām, kas izplatās ar asinīm**, tāpat citām infekciju slimībām, kas atsevišķi nav minētas, tajā skaitā hospitālajām infekcijām un alergēniem, kas saistīti ar darbinieku saskari ar lateksu.
- Analizējot nelaimes gadījumu struktūru tika secināts, ka visbiežāk nelaimes gadījumi notiek dienas vidū ar **sievietēm**, kuras ir **35 gadus** vecas **medicīnas māsas** ar stāžu līdz **3 gadiem**.

PRAKTISKĀS REKOMENDĀCIJAS

- Kopējā sadarbībā, Darba aizsardzības daļai, Infekciju uzraudzības dienestam, Personāla daļai, Tehniskajai daļai, slimnīcas ārstniecības procesa vadībai, nodrošināt darbinieku veselības veicināšanas pasākumus – **OVP, vakcināciju, drošu medicīnas instrumentu ieviešanu, ventilācijas pilnveidošanu, neitrālās zonas integrēšanu, kopēju procedūru izstrādi.**
- Kvalitātes vadības daļai**, iesaistot Personāla daļu, Ekonomikas daļu, Darba aizsardzības daļu un slimnīcas vadību, izstrādāt un ieviest Lean sistēmu.
- Ieteicami tālāki pētījumi par **nelaimes gadījumu nezīņošanu un tā cēloņiem.**

PALDIES PAR UZMANĪBU!

